75 jaar bevrijding

Vanaf september tot medio 2020 staat N

Vanaf maandag 27 april is er weer dagelijks een Bevrijdingsjournaal. *Onder de bevrijders die in mei 1945 West-Nederland binnentrokken was Frans van der Meeren (94), soldaat van de Prinses Irene Brigade.*

TEKST: BRAM DE GRAAF, BEELD: PRIVÉ BEZIT

Herinnering

Ooggetuige van de bevrijding

Na een barre en uitputtende Hongerwinter werd het westen van Nederland begin mei eindelijk bevrijd. Mede dankzij geallieerde troepen én de Prinses Irene Brigade.

"Zijn jullie Nederlanders?!" Op dinsdag 8 mei 1945 constateerden de inwoners van de plaatsen die de Prinses Irene Brigade passeerde verbaasd dat hun bevrijders dezelfde taal spraken. "Ik was minstens zo verbaasd omdat ze nog nooit van ons hadden gehoord", zegt Frans van der Meeren uit Bergen op Zoom. De Canadezen bevrijdden zijn woonplaats al op 27 oktober 1944, daarvoor zat hij maanden ondergedoken. Omdat de Duitsers Noord-Nederland nog bezet hielden, meldde hij zich aan als oorlogsvrijwilliger.

Opmars richting Nederland

Na zes weken training werd Van der Meeren soldaat bij de Prinses Irene Brigade, die in 1941 in Groot-Brittannië was opgericht en bestond uit Nederlanders van over de hele wereld. In augustus 1944 was de brigade met twaalfhonderd man in Normandië geland en aan de opmars richting Nederland begonnen. Omdat ze nog nauwelijks een rol van betekenis in de strijd had gespeeld en het moreel daarom laag was, gaven de Britten de brigade op verzoek van prins Bernhard de taak om eind april 1945 alvast de Bommelerwaard te veroveren. Van der Meeren zat als 'aanvuller' (nieuweling) bij de gevechtsgroep die als eerste de Maas bij Hedel overstak. "Het was een spookdorp", herinnert hij zich. "Iedereen was geëvacueerd. Overal lagen boobytraps." De Duitsers ondernamen een tegenaanval. "We gingen met de bajonet op het geweer erop af en gooiden handgranaten in de huizen. Er vloog van alles langs me heen, want zij gooiden natuurlijk ook granaten. Maar ik ging door. Het is jij of hij. Angst voelde ik niet."

Enorme blijdschap

De mannen verdreven de vijand en hielden het dorp drie dagen bezet, zonder verder op te rukken. Daarna moesten ze terugtrekken; een Duitse eis voordat de geallieerde bommenwerpers voedsel bij de hongerende steden in West-Nederland mochten droppen. Van der Meeren kijkt met gemengde gevoelens terug: "We verloren twaalf man bij Hedel. En waarom? Omdat ze ons nog iets wilden gunnen?" De Prinses Irene Brigade kreeg vervolgens de eer om als eerste bevrijders Den Haag binnen te trekken. De tocht ging van Wageningen, waar Van der Meeren getuige was van de Duitse capitulatie, via Utrecht langs de Oude Rijn naar Leiden en vandaar naar de residentie. Overal stonden mensen langs de weg te juichen. "Ze zwaaiden en gilden: 'We zijn bevrijd!' Sommigen reden mee op onze voertuigen. Ik was snel door mijn chocolade en sigaretten heen. Die enorme blijdschap vergeet ik nooit meer." In Den Haag reed de brigade ook door het Bezuidenhout, de wijk die de Britten op 3 maart door een vergissing hadden gebombardeerd, waarbij vijfhonderd burgers omkwamen. "Alles lag in puin. Ook dat ben ik nooit vergeten."

Bron: Bram de Graaf 'Ooggetuigen van de Bevrijding'

75 JAAR VRIJHEID

NOS Bevrijdingsjournaal | **vanaf maandag** | **20.25** | **NOS** | **NPO 1**

Bevrijding.indd 14 15-04-20 08:19